

Terrorist Activities. Importance of Regaining Security in Post-Conflict Societies. Amsterdam, 2006. Pp. 67–73.

3. Леонова О. Г. Терроризм как глобальная деструктивная технология. Выступление на II Всероссийской научно-практической конференции в МГУ им. М. В. Ломоносова. Москва, 13–14 октября 2010 года // Национальный антитеррористический комитет : сайт. URL: <http://nac.gov.ru/publikacii/vystupleniya-i-intervyu/leonova-og-terrorizm-kak-globalnaya.html> (дата звернення: 01.10.2017).

4. Чудинов С. И. Постмодерн, гедонизм и мученичество (цивилизационные детерминанты и этические аспекты религиозного экстремизма в мусульманской культуре). *Научные ведомости БелГУ. Сер.: Философия. Социология. Право*. 2011. № 8 (103), вып. 16. С. 52–62.

5. Global Terrorism Index 2016. 104 p. // Vision of Humanity. URL: <http://visionofhumanity.org/app/uploads/2017/02/Global-Terrorism-Index-2016.pdf> (дата звернення: 01.10.2017).

6. Міжнародний тероризм: загрози для України : аналітична записка // Національний інститут стратегічних досліджень : сайт. URL: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/mizhnar_teror-17f29.pdf (дата звернення: 01.10.2017).

Одержано 21.11.2017

УДК 35.071

Сергій Іванович ХАЛИМОН,

доктор юридичних наук, доцент,

*доцент кафедри управління оперативно-розшуковою діяльністю
факультету правоохоронної діяльності*

Національної академії Державної прикордонної служби України

СЛУЖБОВО-БОЙОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Державна прикордонна служба України (далі – ДПС України) є правоохоронним органом спеціального призначення. Відповідно до ст. 10 Закону України «Про Державну прикордонну службу України» органи охорони державного кордону безпосередньо виконують поставлені перед ДПС України завдання щодо забезпечення недоторканності державного кордону України. Основною оперативно-службовою ланкою ДПС України, на яку покладаються охорона певної ділянки державного кордону самостійно чи у взаємодії з іншими органами охорони державного кордону та Морською охороною, забезпечення дотримання режиму державного кордону і прикордонного режиму, а також здійснення в установленому порядку прикордонного контролю і пропуску через державний кордон України та до тимчасово окупованої території і з неї осіб, транспортних засобів, вантажів є – прикордонний загін [1].

Традиційно прийнято розрізняються такі основні напрямки діяльності ДПС України: адміністративна, профілактична, оперативнорозшукова, розвідувальна, кримінально процесуальна (в частині проведення негласних слідчих (розшукових) дій), інформаційно-аналітична та службово-бойова діяльність. Система визначених напрямків діяльності ДПС України формує специфічну сукупність форм та методів роботи для виконання поставлених завдань.

ДПС України є одним із суб'єктів службово-бойової діяльності, як виду правоохоронної діяльності, що покликана забезпечувати внутрішню безпеку держави шляхом виконання правоохоронних завдань через службову діяльність (правоохоронними методами), а у разі загострення обстановки (військовими методами) [2, с. 357]. Наукові розвідки в межах спеціальності 21.07.05 однозначно вважають ДПС України складовою сил охорони правопорядку [3–6]. Зазначене обумовлює актуальність досліджень нормативно-правового регулювання застосування ДПС України, як суб'єкта службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку. ДПС України є унікальним правоохоронним органом, у якому поєднується подвійна складова: військова та правоохоронна. Службово-бойова діяльність є невід'ємною частиною діяльності військових формувань, в тому числі правоохоронної спрямованості [2, с. 358].

Загострення оперативної обстановки в Україні, як наслідок проведення антитерористичної операції в окремих районах Донецької та Луганської областей, стократно збільшення злочинів терористичної спрямованості тощо, негативно впливають на стан забезпечення національної безпеки України. ДПС України на рівні з іншими військовими формуваннями та правоохоронними органами виконує завдання по захисту територіальної цілісності та недоторканності України. Виходячи із цього необхідно відмітити, що службово-бойова діяльність ДПС України має свою специфіку у порівнянні з діяльністю Національної гвардії України чи інших воєнізованих формувань, а отже потребує самостійного вивчення. Детальний аналіз функцій ДПС України через призму службово-бойової діяльності дає можливість виокремити такі основні із них:

- забезпечення захисту територіальної цілісності держави шляхом припинення будь-яких спроб незаконної зміни проходження лінії державного кордону України;
- припинення у взаємодії з відповідними правоохоронними органами збройних конфліктів та інших провокацій на державному кордоні України;
- участь у взаємодії із Збройними Силами України та іншими військовими формуваннями у відбитті вторгнення або нападу на територію України збройних сил іншої держави або групи держав;

– участь у виконанні заходів територіальної оборони, а також заходів, спрямованих на додержання правового режиму воєнного і надзвичайного стану;

– організація запобігання кримінальним та адміністративним правопорушенням, протидію яким законодавством віднесено до компетенції ДПС України, їх виявлення та припинення, здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення згідно із законами;

– охорона, конвоювання та тримання затриманих осіб і плавзасобів до моменту їх передачі органам прикордонної охорони або іншим уповноваженим органам суміжної держави, іншим правоохоронним органам України або суду.

Висновок. Підводячи підсумок необхідно зазначити, що службово-бойова діяльність ДПС України в умовах російсько-терористичної агресії потребує належного вивчення та наукового обґрунтування. Підґрунтям для наукового пошуку можуть стати надбання у сфері застосування службово-бойової діяльності Національної гвардії України та підрозділів Національної поліції. Зазначене, висуває на передній план необхідність удосконалення нормативно-правової основи застосування сил охорони правопорядку.

Список бібліографічних посилань

1. Про Державну прикордонну службу України : закон України від 03.04.2003 № N 661-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661-15> (дата звернення: 07.11.2017).

2. Лазутко В. І. Сили охорони правопорядку: проблемні питання визначення та характеристики. *Форум права*. 2012. № 3. С. 357–363. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2012_3_62.pdf (дата звернення: 07.11.2017)

3. Шаповалова І. О. Службово-бойова діяльність сил охорони правопорядку у надзвичайних ситуаціях соціального характеру: нормативно-правовий аспект. *Право.ua*. 2015. № 3. С. 51–56.

4. Шмаков О. М. Сили охорони правопорядку в службово-бойовій діяльності силових структур. *Честь і закон*. 2013. № 2 (45). С. 27–30.

5. Талалай Д. В., Борисенко Г. О. Особливості взаємодії суб'єктів службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку. *Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Юридические науки»*. 2013. № 1, т. 26 (65). С. 289–295.

6. Мацюк В. В. Правове регулювання службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру. *Проблеми законності*. 2015. Вип. 128. С. 217–225.

Одержано 21.11.2017